

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ» (ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»

КОРОСТИШІВСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО
вул. Промислова, 9, с. Мамрин, Житомирська область,
тел.: +38 (04130) 5-02-53, korostlisgosp@gmail.com, klg.lisov@gmail.com

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор
Філія «Столичний лісовий офіс»
ДП «Ліси України»
Сергій ЗАЄЦЬ

ЗВІТ
за результатами післяпроектного моніторингу впливу планованої
діяльності на довкілля
Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
(Коростишівського надлісництва)

у відповідності до Висновку з оцінки впливу на довкілля планової діяльності:
№ 21/01-20191224904/1 «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку
проведення рубок головного користування та рубок
формування і оздоровлення лісу»

Київ – 2025

Державне агентство лісових ресурсів України
Національна академія наук України
Український орден «Знак Пошани» науково-дослідний інститут
лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького

ПОЛІСЬКИЙ ФІЛІАЛ УКРАЇНСЬКОГО ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ім. Г. М. ВИСОЦЬКОГО
(Поліський філіал УкрНДІЛГА)

10004, с. Довжик, вул. Нескорених, 2, телефон: +380959455800
Житомирський р-н, Житомирська обл. e-mail: polysskiy_branch@ukr.net

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Поліського філіалу УкрНДІЛГА,
канд. с.-г. наук, с. н. с.
Віктор ШЕВЧУК
«31» грудня 2025 р.

ЗВІТ

про науково-дослідну роботу за темою №07.02/2025:
«Післяпроектний моніторинг щодо спеціального використання лісових
ресурсів в порядку проведення рубок головного користування та рубок
формування і оздоровлення лісу на території
Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
(Коростишівське надлісництво)
за 2025 рік

Керівник НДР:
старший науковий співробітник
канд. с.-г. наук, с. н. с.

Віктор ШЕВЧУК

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: 28 сторінка, 7 таблиць. Звіт складається з вступу, 3 розділів, висновків, переліку використаних джерел та додатка.

Мета роботи: дослідити поширення рідкісних видів флори і фауни, рідкісних оселищ на ділянках планової діяльності на території Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Методика досліджень: методи лісової таксації, лісознавства, лісівництва, лісової типології, фітоценології, ботаніки, зоології, екології, созології.

Результати НДР будуть використані у практичній діяльності Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», зокрема по збереженню та відновленню цільових об'єктів моніторингу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПІСЛЯПРОЕКТНИЙ МОНІТОРИНГ, КОРОСТИШІВСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО, ФІЛІЯ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС», ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ», СМАРАГДОВА МЕРЕЖА, БІОТОП, ФІТОЦЕНОЗ, РІДКІСНІ ВИДИ ФЛОРИ І ФАУНИ, РІДКІСНІ ОСЕЛИЩА, РУБКИ ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ, ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	4
1. МЕТОДИКА ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ.....	5
1.1. Перелік цільових об'єктів, що підлягають моніторингу на території, де планується проведення планованої діяльності.....	5
1.2. Періодичність та головні завдання моніторингу біорізноманіття та біотопів.....	5
1.3. Показники, які досліджуються у цільових об'єктів на видовому рівні.....	5
1.4. Показники, які досліджуються у цільових об'єктів – рідкісних природних оселищ (біотопів)	8
2. РЕЗУЛЬТАТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ КОРОСТИШІВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ФЛПІ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» (ВИСНОВОК ОВД № 21/01-20191224904/1 КОЛИШНЄ ДП «КОРОСТИШІВСЬКЕ ЛГ»)).....	9
2.1. Об'єкти післяпроектного моніторингу	9
2.2. Характеристика ділянок планової діяльності на 2025 р.	10
2.3. Рідкісні біотопи на ділянках планової діяльності.....	14
2.4. Дослідження планової діяльності за 2021-2024 рр.	16
2.5. Рідкісні види рослин і тварин на території надлісництва	16
2.6. Післяпроектний моніторинг в об'єкті Смарагдової мережі Korostyshivskyi (UA0000165) на території Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»	17
2.6.1. Інформація щодо досліджень в об'єктах Смарагдової мережі	17
2.6.2. Дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі	18
2.7. Ідентифікація належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів	22
2.8. Облік заготовленої деревини та лісопродукції.....	23
3. ПЕРЕЛІК ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА УСУНЕННЯ ВПЛИВУ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ВИЯВЛЕНІ МІСЦЯ ЗРОСТАННЯ/ПЕРЕБУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ.....	24
ВИСНОВКИ.....	25
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	27
ДОДАТОК А. КВАРТАЛЬНО-ВИДІЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК ІДЕНТИФІКОВАНИХ МІСЦЬ ЗРОСТАННЯ ВИДІВ РОСЛИН І ТВАРИН, ЗАНЕСЕНИХ ДО ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ У КОРОСТИШІВСЬКОМУ НАДЛІСНИЦТВІ ФЛПІ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ».....	28

ВСТУП

Дослідження є черговим етапом післяпроектного моніторингу цільових об'єктів планової діяльності на території Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», який здійснюється у відповідності до Висновків з ОВД № 21/01-20191224904/1 від 21.12.2020 р. (колишнє ДП «Коростишівське ЛГ»). У процесі реформування лісового господарства ДП «Коростишівське ЛГ» було ліквідовано, а на його базі утворено Коростишівське надлісництво філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України». Моніторинг виконано на основі натурного обстеження та дослідження ділянок планової діяльності (рубки головного користування), запланованих на 2025 р. Програма робіт визначалася Планом післяпроектного моніторингу, погодженим з уповноваженим центральним органом на початковому етапі проведення моніторингу.

Головним завданням післяпроектного моніторингу флори, фауни і біорізноманіття було отримати перед проведенням планової діяльності актуальні дані про цільові об'єкти у виділах/частинах виділів, призначених під рубки головного користування у поточному році.

Згідно з вимогами оцінки впливу на довкілля, планова діяльність здійснюється з першочерговим врахуванням інтересів збереження видів рослин і тварин, включених до додатку 1 Резолюції № 6 (1998) Бернської конвенції, а також до додатків самої Конвенції, та типів природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції № 4 (1996) Бернської конвенції, інших зразків природних оселищ (біотопів), їхніх комплексів, які повинні охоронятися згідно з Habitat Directive, середовищ існування для мігруючих видів тварин. Бернська Конвенція – Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування у Європі (Берн, 19 вересня 1979 р.). Далі у цьому документі – Бернська Конвенція.

Для виділів/частин виділів, де зареєстровано рідкісні види та оселища, на основі експертної оцінки та з урахуванням статей 39, 40 Закону України «Про рослинний світ», статей 39, 40 Закону України «Про тваринний світ», визначено необхідний режим збереження та, за потреби, запропоновано заходи для збереження цільових об'єктів.

Допустимість або недопустимість планової діяльності у зазначених виділах визначали відповідно до вимог щодо режиму збереження популяцій, встановлених в останньому виданні Червоної книги України, а для інших видів та для типів природних оселищ (біотопів) та оселищ видів керувалися експертними оцінками.

Термін «біологічне різноманіття» (біорізноманіття) у даному звіті вживається у визначенні Конвенції про охорону біологічного різноманіття від 1992 р., ратифікованої Законом № 257/94-ВР від 29.11.1994 р.

1. МЕТОДИКА ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

1.1. Перелік цільових об'єктів, що підлягають моніторингу на території, де планується проведення планованої діяльності

1. Види фауни і флори, зазначені у додатку 1 Резолюції 6 (1998) Бернської Конвенції, а також у додатках до самої Конвенції. Для тварин враховуються осілі види, види, які розмножуються на даній території, залітні, кочові (мігруючі), рідкісні види, види на межі ареалу.

2. Природні середовища існування видів флори і фауни: місця зростання, розмноження, годівлі, полювання, водопою, зимівлі, ночівлі (наприклад, для кажанів), линьки, міграції, житло/хатки і природні схованки.

3. Типи природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції.

4. Об'єкти Червоної книги України [3, 4, 16, 17] та Зеленої книги України [5].

Переліки видів фауни, флори та природних оселищ наведено за документами:

1. Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція)[1].

2. Резолюція № 6 (1998) Постійного комітету Бернської конвенції «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів на їх збереження» з додатками.

3. Резолюція № 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» з додатком 1.

Ідентифікацію типів природних оселищ (біотопів) проводять, користуючись довідниками:

- Національний каталог біотопів України [2];

- Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

У випадку, коли біотоп на планованій ділянці РГК або у виділах її оточення у радіусі 100 м є звичайним, для цих ділянок допускається наведення типу лісу за лісовпорядними даними та рослинної асоціації за домінантною класифікацією [9, 10, 11].

1.2. Періодичність та головні завдання моніторингу біорізноманіття та біотопів

На території надлісництва зростають як хвойні, мішані, листяні ліси бореального типу, так і широколистяні ліси. Тому моніторинг біорізноманіття проведено у терміни: з 20 квітня до 20 травня та з 10 червня до 20 липня поточного року. Дані терміни цілком забезпечують повне виявлення цільових об'єктів – видового складу рослинного світу, гніздових видів птахів, ссавців, комах тощо.

Завданнями моніторингу були: отримання даних про цільові об'єкти на ділянках, запланованих під планову діяльність у 2025 року; розробка плану заходів, визначених режимів збереження цільових об'єктів біорізноманіття та обмежень, внесення змін і доповнень. Для цього використано такі документи: Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance [12]; <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network> [7]; Національний каталог біотопів України [2]; Тлумачний посібник оселищ Резолюції № 4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

1.3. Показники, які досліджуються у цільових об'єктів на видовому рівні

Для всіх виявлених цільових об'єктів флори і фауни наводиться їх коротка характеристика. Вона включає такі показники:

1. Назву виду.

2. Квартал, виділ.

3. Автора знахідки, дату.
4. Коротку характеристику виявленої популяції.
5. Статус збереження виду.
6. Перспективи збереження виду.
7. Головні загрози.
8. Заходи, які будуть вжиті для збереження виду та його оселища при проведенні планової діяльності.

Статус збереження

Статус збереження – це загальна оцінка стану популяції певного виду тварин/рослин або типу природних оселищ (біотопів). Оцінюють за двома критеріями:

1. Наскільки добре збережені на території лісокористування природні середовища існування виду (місця для жител і схованок, для зимівлі, гніздування/розмноження/виведення потомства, місця годівлі/полювання, коридори для міграцій/вільних пересувань по території). При цьому враховують як загальну площу придатних середовищ існування, так і ступінь збереженості їхніх природних рис, важливих для існування певного виду тварин/рослин.

2. Здатність популяції до відновлення, наприклад, до самовідновлення, у разі припинення факторів порушень і турбування, або до відновлення за допомогою спеціальних, технічно доступних та економічно виправданих заходів і технологій.

Загальну екологічну оцінку статусу збереження виду тварин/рослин подають з використанням Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: there port for matfield-by-fieldguidance [12]. Статус збереження оцінюється за трибальною шкалою: сприятливий, несприятливий та невизначений.

Перспективи збереження

Перспективи збереження виду оцінюють у довготривалій перспективі і за сукупністю даних про вид, а саме:

- 1) зайнята площа або ареал, площі популяцій;
- 2) розміри і динаміка популяцій;
- 3) площі і якість природних середовищ існування для виду тварин або рослин (оселищ виду).

Рекомендована шкала відносної оцінки: а – перспективи хороші (сприятливі); б – несприятливі і неадекватні (для збереження виду); в – погані (дуже несприятливі); г – невідомо або не можливо встановити.

Перспективи збереження враховуються в оцінці статусу збереження. Статус збереження не може оцінюватися як сприятливий, якщо перспективи збереження не можна оцінити наступним чином: динаміка популяцій конкретного виду тварин/рослин показує, що вид здатен до самопідтримання в довготривалій перспективі як життєздатний компонент у його природних середовищах існування; природний ареал виду не скорочується і ймовірно не почне скорочуватися у найближчому майбутньому (12 і більше років); в даний час зберігаються і ймовірно продовжать існувати достатні за площами/розмірами природні середовища існування (оселища виду) для збереження його популяцій у довготривалій перспективі.

Головні порушуючі фактори і загрози

Головні порушуючі фактори – це несприятливі впливи на популяцію/популяції, що були зареєстровані за період досліджень або на час проведення обстежень. Загрози – це майбутні прогнозовані несприятливі впливи, що очікуються у найближчі 6-12 років і впливатимуть у довготривалій перспективі на життєздатність популяцій або якість їхніх природних середовищ існування. Враховують порушуючі фактори і загрози власне для виду тварин/рослин і для його природних середовищ існування (оселищ виду). Користуються

переліком порушуючих факторів і загроз, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліків: через сайт www.coe.int за запитом «List of pressures and threats under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of pressures and threats» [6, 12].

При цьому, перелік найвищих категорій загроз наступний:

A – сільське господарство;

B – лісове господарство;

C – видобування корисних копалин;

D – енергетика (виробництво енергії) та пов'язана з цим інфраструктура;

E – будівництво транспортної інфраструктури та власне транспорт;

F – житлова, виробнича, промислова забудова, території та забудова, пов'язані з масовим відпочинком;

G – використання та вирощування біоресурсів (інше, ніж сільське господарство та лісове господарство);

H – порушення, спричинені втручанням людини (військові дії, заходи з цивільного захисту, протиаварійні заходи тощо);

I – чужинні види живих організмів, види, що важко піддаються контролю;

J – забруднення різного роду;

K – зміни природних середовищ існування, викликані людською діяльністю;

L – природні процеси (за винятком катастрофічних);

M – природні катастрофи;

N – зміна клімату;

X – порушуючі фактори і загрози невідомі або не встановлені.

Кожен з порушуючих факторів та загроз рекомендується оцінювати за ступенем впливу, користуючись наступною шкалою:

V – високий: вплив значний, прямий, на значній площі, є однією з головних причин значного скорочення площі або розміру популяції або погіршення їхніх середовищ існування, або вплив перешкоджає відновленню популяції або їхніх середовищ існування до сприятливого стану;

P – помірний: вплив помірної сили, прямий або переважно опосередкований, поширюється на середню за площею територію (фактори і загрози слабкої дії не повинні включатися до переліку головних порушуючих факторів і загроз).

Заходи для збереження/відновлення

Сюди належать необхідні заходи, які вже здійснюються, та заходи, які необхідно здійснювати для підтримання і відновлення популяції (або природних оселищ) до сприятливого статусу збереження.

Застосовано такі ступені оцінки:

a – основні найбільш вагомні заходи вже відомі, але ще не застосовуються;

b – основні найбільш вагомні заходи вже застосовуються.

Користуються переліком природоохоронних заходів, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліку: через сайт www.coe.int за запитом «List of conservation measures under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of conservation measures»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex B. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 2: Definitions and Methods, Розділ 1. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8» [6].

1.4. Показники, які досліджуються у цільових об'єктах – рідкісних природних оселищ (біотопів)

Для рідкісних типів природних оселищ (біотопів) наводять:

1. Лісництво, номери кварталу та виділу та площу (га);
2. Habitat code – умовне позначення типу природних оселищ, згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до Бернської конвенції [6]
3. Офіційну назву типу природних оселищ згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до БК (доступ через сайт www.coe.int за пошуком «Species and habitats check lists for their reporting under Resolution No 8. (2012)».
4. Репрезентативність. Репрезентативність типу природних оселищ означає міру «природності» певного оселища (біотопу) у конкретному локалітеті, ступінь відповідності його (оселища) складу тим рисам і показникам, що вважаються еталонними для даного типу природних оселищ. Оцінюється за наявністю характерних видів рослин у структурі природного оселища. Має 4 ступені:

- A – найвища,
- B – висока,
- C – посередня,
- D – найнижча.

Для оцінки репрезентативності певного типу природних оселищ, склад його рослинного покриву порівнюють з характеристиками у довідниках: тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8]; Interpretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996)/ Group of Experts on Protected Areas and Ecological Networks. 2015. Оригінальна версія доступна через eunis.eea.europa.eu [13].

Статус збереження – це загальна оцінка якісного стану певного типу природних оселищ у даному локалітеті, таксаційному виділі.

Відновлення, статус і перспективи збереження певного типу природних оселищ оцінюють за 3-а ступенями оцінки:

A – природне оселище у дуже хорошому стані: структура дуже добре збережена, а перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) – хороші, незалежно від здатності до відновлення;

B – природне оселище у хорошому стані: структура добре або достатньо збережена, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг), хороші, відновлення легке або можливе, рідше – відновлення складне,

C – природне оселище у поганому стані: частково порушена структура, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) задовільні або несприятливі, відновлення легке або можливе, або відновлення дуже складне чи з певних причин неможливе.

Для оцінки статусу збереження використовують:

1. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex D. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».

2. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 2: Definitions and Methods, Розділ 2. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».

**2. РЕЗУЛЬТАТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ
КОРОСТИШІВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ФІЛІЇ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»
ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» (ВИСНОВОК ОВД № 21/01-20191224904/1
КОЛИШНЄ ДП «КОРОСТИШІВСЬКЕ ЛГ»)**

2.1. Об'єкти післяпроектного моніторингу

Проектом організації ведення лісового господарства у Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», у 2025 р. планова діяльність планується проводити у формі суцільно-лісосічних рубок. Запланований на звітний рік обсяг планової діяльності (згідно зі Висновками ОВД № 21/01-20191224904/1 колишнє ДП «Коростишівське ЛГ») сукупно становить 44 ділянок у 5 лісництвах. Нижче наведено таксаційну характеристику ділянок планової діяльності (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1

Таксаційна характеристика ділянок планованої діяльності

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	S виділу, га	Головна порода	Склад насадження	Вік, років	Повнота	Тип лісу
Дубовецьке лісництво								
1			1,1	Сз	10Сз	114	0,35	ВЗДС
2			1,1	Сз	10Сз	113	0,50	В2ДС
3			1,0	Влч	9Влч1Сз	83	0,70	С4ВЛЧ
4			1,0	Дз	6Дз4Сз+Бп	123	0,50	С2ГДС
5			3,2	Дз	10Дз+Сз	133	0,45	С3ГДС
Івницьке лісництво								
6			1,2	Влч	5Влч2Сз2Дз1Гз	83	0,65	С4ВЛЧ
7			1,4	Сз	8Сз1Дз1Влч	88	0,60	ВЗДС
8			3,0	Сз	7Сз3Дз	83	0,60	В2ДС
9			3,6	Дз	9Дз1Бп+Сз	108	0,65	С2ГДС
10			1,9	Дз	10Дз+Бп+Сз	108	0,70	С2ГДС
11			1,0	Дз	10Дз+Бп+Клг	148	0,25	С3ГДС
Коростишівське лісництво								
12			1,6	Сз	10Сз+Дз	108	0,50	ВЗДС
13			2,2	Сз	8Сз2Дз	108	0,55	С2ГДС
14			3,0	Сз	8Сз2Дз+Влч	108	0,60	ВЗДС
15			2,0	Сз	9Сз1Дз	108	0,65	С3ГДС
16			1,6	Сз	10Сзк	108	0,55	В2ДС
17			1,8	Сз	9Сз1Дз	118	0,50	В2ДС
18			2,6	Сз	8Сз2Дз+Бп	118	0,50	С3ГДС
19			2,0	Дз	5Дз5Сз+Бп	117	0,60	С2ГДС
20			1,3	Влч	8Влч1Сз1Бп	77	0,70	С3ГДС
21			1,3	Влч	9Влч1Сз+Бп	82	0,60	С4ВЛЧ
22			1,5	Сз	10Сз	113	0,60	С2ГДС
23			1,2	Сз	7Сз2Дз1Влч	108	0,50	С2ГДС

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	S виділу, га	Головна порода	Склад насадження	Вік, років	Повнота	Тип лісу
24			2,8	Сз	9Сз1Дз	106	0,55	В2ДС
Кропивнянське лісництво								
25			1,2	Сз	8Сз2Дз+Бп	108	0,50	В2ДС
26			1,1	Сз	10Сз+Дз+Бп+Влч	118	0,50	В2ДС
27			1,2	Сз	10Сз	128	0,35	В2ДС
28			2,2	Сз	10Сз+Дз+Бп	118	0,50	В3ДС
29			1,7	Влч	8Влч1Сз1Бп	73	0,70	С4ВЛЧ
30			1,3	Влч	10Влч+Дз+Бп	83	0,60	С4ВЛЧ
Смолівське лісництво								
31			1,9	Сз	9Сз1Дз	158	0,40	В2ДС
32			1,3	Дз	10Дз+Сз+Бп	138	0,60	С3ГДС
33			2,0	Дз	5Дз5Сз	138	0,50	С2ГДС
34			3,0	Дз	6Дз4Сз	138	0,65	С2ГДС
35			2,5	Сз	8Сз2Дз	108	0,60	В3ДС
36			1,8	Влч	9Влч1Сз	68	0,65	С4ВЛЧ
37			1,0	Сз	5Сз1Дз2Влч2Бп+Ос	91	0,55	С3ГДС
38			1,7	Сз	10Сз+Дз	88	0,70	С2ГДС
39			1,9	Сз	8Сз2Дз+Бп	88	0,65	В2ДС
40			1,2	Сз	10Сз+Дз+Бп	93	0,35	В3ДС
41			4,5	Дз	7Дз3Сз+Бп+Влч	108	0,60	С3ГДС
42			1,6	Сз	10Сз+Дз+Бп	85	0,65	В2ДС
43			1,0	Сз	10Сз	85	0,65	В3ДС
44			1,8	Сз	9Сз1Бп+Дз	98	0,30	В3ДС

2.2. Характеристика ділянок планової діяльності

Результати чергового етапу післяпроектного моніторингу ділянок планової діяльності на 2025 рік виконано у формі таблиці 2.2. У таблиці наведено біотопи та види рослин та тварин, які захищаються Червоною книгою України (ЧКУ) (Накази Міндовкілля, 2021), Резолюцією Бернської конвенції (РБК) та Європейського червоного списку (ЄЧС). Біотопи подаються за Національним каталогом біотопів України з відповідними номерами і назвами. Ідентифіковані рідкісні біотопи виділено сірим кольором.

Таблиця 2.2

Характеристика ділянок планової діяльності

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	S виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК і ЄЧС
Дубовецьке лісництво					
1			1,1	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	S виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК і ЄЧС
2			1,1	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
3			1,0	Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
4			1,0	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-
5			3,2	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-
Івницьке лісництво					
6			1,2	Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
7			1,4	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
8			3,0	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
9			3,6	Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
10			1,9	Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
11			1,0	Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
Коростишівське лісництво					
12			1,6	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
13			2,2	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
14			3,0	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
15			2,0	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
16			1,6	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
17			1,8	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
18			2,6	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
19			2,0	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-
20			1,3	Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
21			1,3	Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	S виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК і ЄЧС
22			1,5	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
23			1,2	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
24			2,8	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
Кропивнянське лісництво					
25			1,2	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
26			1,1	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
27			1,2	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
28			2,2	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
29			1,7	Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
30			1,3	Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
Смолівське лісництво					
31			1,9	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
32			1,3	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-
33			2,0	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-
34			3,0	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-
35			2,5	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
36			1,8	Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
37			1,0	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
38			1,7	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
39			1,9	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
40			1,2	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
41			4,5	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-
42			1,6	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	S виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК і ЄЧС
43			1,0	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
44			1,8	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-

Кількість і повна назва біотопів за відповідними класифікаційними системами Європи і України наводиться у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Номенклатура і представництво біотопів у місцях планової діяльності

№ п/п	Біотопи за класифікаційними системами України і Європи	Кількість об'єктів, одиниць
1	НКБУ: Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси; EUNIS: G1.7 Термофільні листопадні ліси; G4.C Мішані термофільні ліси сосново-дубові ліси; Бериська конвенція: <u>G1.7 Термофільні листопадні ліси;</u> Оселища Директива: <u>9110*Євросибірські степові діброви.</u>	2
2	НКБУ: Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси; EUNIS: G1.7 Термофільні листопадні ліси; G4.C Мішані термофільні ліси сосново-дубові ліси	1
3	НКБУ: Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; EUNIS: G1.8 Ацидофільні дубові ліси, G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> ; Бериська конвенція: <u>G1.8 Ацидофільні дубові ліси;</u> Оселища Директива: <u>9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах.</u>	3
4	НКБУ: Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; EUNIS: G1.8 Ацидофільні дубові ліси, G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> .	4
5	НКБУ: Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена; EUNIS: G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням <i>Alnus</i> або <i>Fraxinus</i> ; Бериська конвенція: <u>G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням <i>Alnus</i> або <i>Fraxinus</i>;</u> Оселища Директива: <u>91E0 Заплавні ліси з <i>Alnus glutinosa</i> та <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion, Alnionincanae</i>).</u>	5
6	НКБУ: Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена; EUNIS: G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням <i>Alnus</i> або <i>Fraxinus</i> .	2

№ п/п	Біотопи за класифікаційними системами України і Європи	Кількість об'єктів, одиниць
7	НКБУ: Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги (G3.42111 Субконтинентальні зеленомохові ліси сосни звичайної; G3.42113 Субконтинентальні молінієві ліси сосни звичайної; G3.42114 Субконтинентальні різнотравні ліси сосни звичайної); G4.4 Мішані ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Betula</i> ; G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>).	27
Разом:		44

Лісові біотопи (за НКБУ) представлені наступними деревними, чагарниковими та трав'яними рослинами, мохами та лишайниками:

Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси. Вони представлені мішаними насадженнями з дуба звичайного, сосни звичайної, граба звичайного, вільхи чорної та берези повислої. У підліску зустрічається крушина ламка та горобина звичайна. Живий надґрунтовий покрив складається з конвалії звичайної, купини пахучої, суниці лісової, буквиці лікарської, вероніки дібрової, зірочника лісового, материнки звичайної, костяниці, перлівки пониклої, смовді гірської, осоки гірської, тонконога лучного, копитняк європейський, розхідник звичайний, орляка звичайного, ожики волосистої (проективне покриття становить 65-80 %);

Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси. Головним деревним видом виступає дуб звичайний та сосна звичайна з домішкою берези повислої, вільхи чорної і граба звичайного. Трапляється у підліску крушина ламка та горобина звичайна. Трав'яно-чагарничковий і моховий яруси складаються з молінії голубої, орляка звичайного, чорниці, веснівки дволистої, щитника шартрського, брусниці, ожики волосистої, дикрану багатоніжкового, плевроцію Шребера (проективне покриття становить 60-75 %);

Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена. Вони представлені вільхою чорною з домішкою берези повислої, сосни звичайної, осики, граба звичайного та дуба звичайного. У підліску наявна крушина ламка, горобина звичайна, верба козяча. До складу живого надґрунтового покриву входять розрив-трава звичайна, зеленчук жовтий, малина звичайна, веснівка дволиста, зірочник лісовий, гірчак перцевий, гадючник в'язолистий, жовтець болотний, вербозілля звичайне, плакун верболистий, гравілат річковий, комиш лісовий, ситник розлогий, кропива дводомна (проективне покриття складається 50-60 %);

Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної. Вони представлені наступними деревними видами рослин: сосною звичайною, березою повислою, дубом звичайним та вільхою чорною. У підліску зустрічається крушина ламка та горобина звичайна. Живий надґрунтовий покрив складається з куничник наземний, конвалії звичайної, ожика волосиста, чорниці, брусниці, вересу звичайного, молінії голубої, орляка звичайного, дикрану багатоніжкового, плевроцію Шребера, гілокомію блискучого (проективне покриття 65-90 %).

У загальному частка типових біотопів на ділянках плавної діяльності становить 77,3 %, а рідкісних лісових біотопів – 22,7 %.

2.3. Рідкісні біотопи на ділянках планової діяльності

На основі узагальнення даних характеристик цільових об'єктів встановлено кількість, номенклатуру та інші характеристики лісових рідкісних біотопів у місцях проведення планової діяльності 2025 р. на території Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України». При визначенні (ідентифікації) рідкісних біотопів застосовано класифікаційні системи Національного каталогу біотопів України,

EUNIS, Бернської конвенції, Оселищної Директиви. У місцях планової діяльності усього виявлено 10 лісових рідкісних біотопів. Їхня оцінка наведена у таблиці 2.4, а таксаційна характеристика цих ділянок планової діяльності наведена у таблиці 2.1. Планову діяльність заплановано провести на 10 ділянках у 3 лісових рідкісних біотопах – Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси, Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси та Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена.

Репрезентативність цих лісових рідкісних біотопів на ділянках планової діяльності є посередньою. За статусом збереження виділяються біотопи з хорошим та поганим станом, а перспективи збереження є хорошими або задовільними. Наступним заходом є проведення планової діяльності і формування нових корінних насаджень більш адаптованих до змін клімату.

Таблиця 2.4

Перелік та характеристика рідкісних біотопів планової діяльності на 2025 р.
на території надлісництва

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Рідкісний біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
Дубовецьке лісництво							
1			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
2			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
Івницьке лісництво							
3			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
4			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
Коростишівське лісництво							
5			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
Кропивнянське лісництво							
6			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
7			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу

Смолівське лісництво							
8		Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу	
9		Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу	
10		Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу	

Для збереження рідкісних лісових біотопів і угруповань рослин на території надлісництва створено ряд природо-заповідних об'єктів, зокрема ботанічний заказник місцевого значення «Конвалія» (Дубовецьке лісництво, частково квартали № 21 і 22); загальнозоологічний заказник місцевого значення «Боброве болото» (Смолівське лісництво, квартал № 117), гідрологічний заказник місцевого значення «Галове болото» (Коростишівське лісництво, частково квартали № 15, 16, 20 і 21).

2.4. Дослідження планової діяльності за 2021-2024 рр.

У 2025 році дослідження проводилися на ділянках планової діяльності 2021-2024 років, нині це зруби, на яких проводиться/проведено відновлення лісу природним чи штучним способами. На усіх цих ділянках сформувався наступний біотоп за Національним каталогом біотопів України – Д3 Біотопи з недавно знищеним деревним ярусом (EUNIS: G5.7 Молоді лісові культури і поростеві деревостани, G5.8 Вируби і згарища). Цей біотоп є перехідним, у майбутньому можуть сформуватися типові або рідкісні біотопи (оселища) в залежності від складу фітоценозу, його наближення до «еталонності» і лісорослинних умов.

У процесі поточних обстежень встановлено, що трелювання і складування заготовленої лісопродукції та утилізація порубкових решток за межами ділянок планової діяльності не проводилися. Вивезення деревини та роботи з приведення лісосічних ділянок до стану, придатного до лісовідновлення, виконувалися оперативню. На усіх ділянках планової діяльності 2021-2024 років наявні порубочні рештки в об'ємі $5 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$ різних стадій розкладання і діаметрів. Також на ділянках наявні залишені дерева-насітники. Їхня кількість залежить від площі ділянки, основними породами є сосна звичайна та дуб звичайний.

Моніторинг показав, що фактів помітних порушень структурно-функціональних складових у виділах, прилеглих до ділянок планової діяльності, не спостерігається. У цілому деревостан, підріст, підлісок, трав'яно-чагарниковий ярус, мохи і лісова підстилка в узлісних зонах прилеглих до зрубів насаджень не мають ознак значимих ушкоджень. Рослинний покрив в оточуючих виділах за відсутності прямої дії лісгосподарських операцій не зазнав негативного впливу через проведення планової діяльності. Правомірним є висновок про те, що планова діяльність 2021-2024 рр. не призвела до значного негативного впливу на збереженість біорізноманіття.

2.5. Рідкісні види рослин і тварин на території надлісництва

У процесі післяпроектного моніторингу під час обстеження місць планової діяльності на 2025 рік на території Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» встановлювали наявність видів рослин і тварин, які підлягають охороні за Червоною книгою України, Резолюції Бернської конвенції або Європейським червоним списком.

Післяпроектні моніторингові дослідження свідчать, що на ділянках планової діяльності на 2025 рік на території надлісництва відсутні види рослин, які підлягають

охороні згідно Червоної книги України, Резолюції Бернської конвенції або Європейським червоним списком.

Квартально-видільний перелік встановлених місць зростання рідкісних видів рослин та перебування рідкісних видів тварин занесених до Червоної книги України на території надлісництва наведений у додатку А. Для охорони рідкісних видів рослин і тварин створено об'єкти природно-заповідного фонду, зокрема ботанічний заказник місцевого значення «Конвалія» (Дубовецьке лісництво, частково квартали № 21 і 22); загальнозоологічний заказник місцевого значення «Боброве болото» (Смолівське лісництво, квартал № 117), гідрологічний заказник місцевого значення «Галове болото» (Коростишівське лісництво, частково квартали № 15, 16, 20 і 21).

2.6. Післяпроектний моніторинг в об'єкті Смарагдової мережі Korostyshivskyi (UA0000165) на території Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

2.6.1. Інформація щодо досліджень в об'єктах Смарагдової мережі

Об'єкт Смарагдової мережі Korostyshivskyi (UA0000165) на території Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» розміщений у наступних лісництвах: Дубовецьке лісництво (квартали № 1-29), Івницьке лісництво (квартали № 1-81, 83-96), Коростишівське лісництво (квартали № 1-32, 43, 45-66), Кропивнянське лісництво (квартали № 1-42) та Смолівське лісництво (квартали № 4-5 (частково), 8-10, 15-16, 20-23, 24-25 (частково), 26-119).

В об'єкті Смарагдової мережі *Korostyshivskyi (UA0000165)* зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.32 Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм; *Додаток I Оселищної Директиви*: 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B1.1.4 Дистрофні водойми з макрофітною рослинністю (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: C1.4 Постійні стоячі дистрофні водойми; *Додаток I Оселищної Директиви*: 3160 Природні дистрофні озера та стави;

болотні біотопи:

- B2.1.1 Осокові карбонатні болота без сфагнових мохів (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D4.1 Багаті низинні болота, в тому числі евтрофні високотравні низинні болота і карбонатні флеші та мочарі; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7210*Карбонатні низинні болота з *Cladium mariscus* та з видами *Caricion davalliana*);

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

трав'яні біотопи:

- T2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки; *Додаток I Оселищної Директиви*: 6510 Низинні сінокосні луки (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

лісові біотопи:

- D1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси; (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G1.7 Термофільні листопадні ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 9110*Євросибірські степові діброви);

- Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);
 - Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);
 - Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням *Alnus* або *Fraxinus*; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);
 - Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.41 Заболочені вільхові ліси на некіислому торфі);
 - Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);
- кам'янисті відслонення та інші біотопи зі слабкорозвиненим рослинним покривом:**
- K5.1 Хазмофітні та мохові угруповання затінених силікатних скель (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: H3.1 Кислі силікатні континентальні скелі; *Додаток I Оселищної Директиви*: 8220 Хазмофітна рослинність силікатних скелястих схилів).

В об'єкті Смарагдової мережі *Korostyshivskiyi (UA0000165)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- сон розкритий (*Pulsatilla patens* (L.) Mill. s.l.),
- півники угорські (*Iris aphylla* L.),

безхребетні:

- рогач звичайний (жук-олень) (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758),
- земноводні** – не зафіксовано,

плазуни: – не зафіксовано,

риби: – не зафіксовано,

птахи:

- беркут (*Aquila chrysaetos* (Linnaeus, 1758),
- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),
- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- змієїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),
- лунь польовий (*Circus cyaneus* (Linnaeus, 1766),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783),

ссавці:

- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
- широковух звичайний (*Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774),
- рись звичайна (*Lynx lynx* (Linnaeus, 1758).

2.6.2. Дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі

В об'єкті Смарагдової мережі *Korostyshivskiyi (UA0000165)* у 2025 р. заплановано провести планову діяльність на 43 ділянках у Дубовецькому, Івницькому, Коростишівському, Кропивнянському і Смолівському лісництвах. Їхні таксаційні характеристики наведено у розділі 2 (табл. 2.1). Спостереженнями встановлено, що серед біотопів є як типові, так і рідкісні (табл. 2.5). Планова діяльність проводиться у мішаних

дубово-соснових, сосново-дубових та у чистих соснових, дубових, та вільхових насадженнях. За Національним каталогом біотопів ці насадження відносяться до типових біотопів – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної та до рідкісних біотопів – Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси, Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси і Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена.

Таблиця 2.5

Перелік та характеристика рідкісних та типових лісових біотопів на ділянках планової діяльності в об'єкті Смарагдової мережі

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
Дубовецьке лісництво							
1			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
2			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
3			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
4			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
Івницьке лісництво							
5			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
6			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
8			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
9			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
10			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
11			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
Коростишівське лісництво							
12			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
13			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
14			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
15			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
16			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
17			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
18			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
19			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
20			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
21			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
22			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
23			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
24			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
Кропивнянське лісництво							
25			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
26			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
27			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
28			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
29			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
30			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
Смолівське лісництво							
31			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
32			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
33			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
34			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
35			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
36			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
37			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
38			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
39			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
40			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
41			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу
42			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
43			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу

Насадження рідкісних біотопів, за репрезентативністю мають посередній ступінь, за статусом збереженості – у хорошому чи поганому стані та з хорошою чи задовільною перспективою збереженості. Незалежно від приналежності цих лісових біотопів (типовий чи рідкісний), наступним кроком буде їхнє відновлення у корінному типі лісу.

У процесі післяпроектного моніторингу у місцях планової діяльності на 2025 рік в об'єкті Смарагдової мережі Korostyshivskyi (UA0000165) на території Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» встановлювали наявність видів рослин і тварин, які підлягають охороні за Червоною книгою України. Під час післяпроектного моніторингу на ділянках планової діяльності відсутні рідкісні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України.

2.7. Ідентифікація належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів

Під час проведення післяпроектного моніторингу у надлісництва встановлювали належність ділянок планової діяльності до пралісів, квазіпралісів і природних лісів. Для ідентифікації використовували «Методику визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів та природних лісів».

Під час проведення камеральних та польових робіт у місцях планової діяльності 2025 р. у Коростишівському надлісництві філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ДП «Ліси України», виявлено два насадження старших 120 років та площею більше 4,0 га, їхні таксаційні показники наведено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Таксаційна характеристика насадження, старше 120 років, на ділянках планової діяльності

Лісництво	№ кварталу	№ виділу	Площа виділу, га	Склад	Вік, років	Тип лісу	Відносна повнота
Смолівське	20	12	7,8	10Дз+Сз+Бп	138	СЗГДС	0,60
Смолівське	28	4	17,6	6Сз4Дз	131	С2ГДС	0,65

Насадження на ділянках планової діяльності 2025 р. на території надлісництва за рядом критеріїв, не належать до пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

2.8. Облік заготовленої деревини та лісопродукції

Заготовлюються наступні основні деревні види: сосна звичайна, дуб звичайний, береза повисла, вільха чорна і ялина європейська. Облік заготовленої деревини подається у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Заготовлена деревина та лісопродукція під час проведення планової діяльності, куб. м.
(01.01.2025-29.08.2025)

Планована діяльність	Лісництво					Всього
	Дубовецьке	Івницьке	Коростишівське	Кропивнянське	Смолівське	
Рубка головного користування (суцільно-лісосічна рубка)	1781,1540	1485,1950	5419,7330	2005,1160	7733,6300	18424,8280

3. ПЕРЕЛІК ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА УСУНЕННЯ ВПЛИВУ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ВИЯВЛЕНІ МІСЦЯ ЗРОСТАННЯ/ПЕРЕБУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ

Для зменшення негативного впливу лісогосподарських заходів на біорізноманіття, у тому числі і виявлених видів тварин та рослини Червоної книги України пропонуються наступні заходи:

- відновлення лісів на ділянках планової діяльності у корінному вигляді. У свіжих і вологих сугрудах формувати насадження мішаного складу з 4-6 одиницями у складі дуба звичайного. У вологих і сирих вільхових типах практикувати відновлення насаджень як природним, так і штучним способами з 4-6 одиницями вільхи чорної, 1-2 одиницями дуба звичайного, 1-2 одиницями ясена звичайного;

- в усіх біотопах, на кожній ділянці планової діяльності, необхідно виконувати цільову оцінку можливостей природного поновлення, надаючи йому перевагу перед штучним. Забезпечити максимально можливе збереження життєздатного підросту основних лісотвірних порід (головних і супутніх) і переведення його в склад майбутнього насадження;

- у разі незадовільного прогнозу природного поновлення після проведення планової діяльності або формування похідних деревостанів, зокрема осичників, слід створювати суцільні/часткові лісові культури;

- для дуба звичайного чи вільхи чорної, доцільним є також використання вегетативного природного поновлення шляхом селективного відбору лідируючих особин з гнізд порості;

- у разі, коли у прилеглих до ділянок виділах наявні рідкісні біотопи та рідкісні види рослин, проводити планову діяльність у зимовий період часу та у спосіб, який би убезпечував від ушкодження стіни лісу та надґрунтового покрив оточуючих насаджень;

- збереження рідкісних лісових біотопів на території надлісництва, охорона їх від незаконних рубань та пожеж, а за можливості переводити їх у природно-заповідному фонді;

- під час проведення лісовпорядкування та відводів ділянок у планову діяльність проводити обстеження на наявність рідкісних видів рослин, перебування/гніздування тварин;

- фіксувати місця гніздівлі хижих птахів та створювати охорону зону відповідно до чинного законодавства;

- проводити пропаганду щодо збереження лісових насаджень та рідкісних видів рослин і тварин;

- при виявленні ерозійних процесів на ділянках планової діяльності, господарські заходи потрібно припинити і вжити заходів для зупинки розвитку ерозійних процесів.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного післяпроектного моніторингу у Коростишівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (Висновок з ОВД № 21/01-20191224904/1 від 21.12.2020 р. (колишнє ДП «Коростишівське ЛГ»)) можна зробити наступні висновки:

1. На території надлісництва на 2025 рік заплановано проведення суцільно-лісосічних рубок головного користування у 5 лісництвах колишнього ДП «Коростишівське ЛГ» (№ 21/01-20191224904/1) – на 44 ділянках.

2. На території надлісництва у лісництва колишнього ДП «Коростишівське ЛГ» (№ 21/01-20191224904/1) на ділянках планової діяльності трапляються наступні біотопи, за НКБУ, Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси, Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси, Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена та Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної.

3. За рядом визначальних критеріїв (поширеність, репрезентативність, статус і перспективність збереження тощо), більшість рідкісних біотопів на ділянках планової діяльності 2025 р., не потребує спеціальних заходів з охорони, а наступним кроком, для усіх рідкісних біотопів є проведення заходів з відновлення у корінному типі лісу. Крім, того усі рідкісні лісові біотопи і угруповання рослин на території надлісництва, охороняються у ряді природо-заповідних об'єктів, де планова діяльність не проводиться.

4. На ділянках планової діяльності 2025 року на території надлісництва не зафіксовано видів рослин та тварин, які охороняються згідно Червоної книги України.

5. На території надлісництва (лісництва колишнього ДП «Коростишівське ЛГ» (№ 21/01-20191224904/1) встановлено наявність червонокнижних видів рослин (гніздівка звичайна, коручка чемерникоподібна, лілія лісова, любка дволиста, сон розкритий) і тварин (видра річкова, зміїд блакитноногий, лось європейський). Усі встановлені рідкісні види рослин і тварин знаходяться за межами ділянок планової діяльності, у природно-заповідному фонді надлісництва та оточуючих виділах.

6. В об'єкті Смарагдової мережі Korostyshivskiyi (UA0000165) у 2025 р. заплановано провести планову діяльність на 43 ділянках у Дубовецькому, Івницькому, Коростишівському, Кропивнянському і Смолівському лісництвах колишнього ДП «Коростишівське ЛГ» (№ 21/01-20191224904/1). Планова діяльність проводиться у мішаних дубово-соснових, сосново-дубових та у чистих соснових, дубових та вільхових насадженнях. За Національним каталогом біотопів ці насадження відносяться до типових біотопів – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної та до рідкісних біотопів – Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси, Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси і Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена.

7. В об'єкті Смарагдової мережі Korostyshivskiyi (UA0000165) насадження рідкісних біотопів, за репрезентативністю мають посередній ступінь, за статусом збереженості – у хорошому і поганому стані та з хорошою і задовільною перспективою збереженості. Незалежно від приналежності лісових біотопів (типовий чи рідкісний), наступним кроком буде їхнє відновлення у корінному типі лісу.

8. Під час післяпроектного моніторингу на ділянках планової діяльності на 2025 рік в об'єктах Смарагдової мережі Korostyshivskiyi (UA0000165) на території надлісництва (лісництва колишнього ДП «Коростишівське ЛГ» (№ 21/01-20191224904/1)) відсутні рідкісні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України.

9. На ділянках планової діяльності 2020-2024 рр. проведено відновлення лісу природним чи штучним способом. Деревні породи відповідають типам лісорослинних умов і майбутні насадження формуються за корінним типом лісу. В основному у майбутньому будуть сформовані широколистяні ліси та мішані й хвойні ліси бореального типу,

основними породами у яких є сосна звичайна, береза повисла, дуб звичайний, граб звичайний, осика та вільха чорна.

10. Встановлено, що трелювання і складування заготовленої лісопродукції та утилізація порубкових решток за межами ділянок планової діяльності не проводилися. Вивезення деревини та роботи з приведення лісосічних ділянок до стану, придатного до лісовідновлення, виконувалися оперативно. На усіх ділянках планової діяльності 2020-2024 років наявні порубочні рештки в об'ємі $5 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$ різних стадій розкладання та діаметрів, також на ділянках залишаються дерева-насітники. У переважній більшості основними видами є сосна звичайна, вільха чорна та дуб звичайний.

11. Фактів помітних порушень структурно-функціональних складових у виділах, прилеглих до ділянок планової діяльності, не спостерігається. Планова діяльність 2020-2024 років не призвела до негативного впливу на збереженість рослинного покриву. Окремі види рослин з різним охоронним статусом відзначаються високим ступенем швидкого самовідновлення у місцях планової діяльності.

12. Під час ідентифікації на території надлісництва не виявлено належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів на ділянках планової діяльності 2025 р (лісництва колишнього ДП «Коростишівське ЛГ» (№ 21/01-20191224904/1)).

13. У загальному надлісництвом, станом на 29.08.2025 р. заготовлено 51727,0600 куб. м деревини та лісопродукції, у тому числі від рубок головного користування (суцільнолісосічна рубка) лісництвами колишнього ДП «Коростишівське ЛГ» (№ 21/01-20191224904/1) заготовлено 18424,8280 куб. м.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979 рік). – Київ: Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, 1998. – 76 с.
2. Національний каталог біотопів України / за ред. А. А. Куземко, Я. П. Дідуха, В. А. Онищенко, Я. Шеффера. – Київ: ФОП Клименко Ю. Я., 2018. – 442 с.
3. Червона книга України. Рослинний світ / під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 911 с.
4. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І. А. Акімова. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 600 с.
5. Зелена книга України. Рідкісні і такі, що перебувають під загрозою зникнення, та типові природні рослинні угруповання, які підлягають охороні/ під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Альтерпрес, 2009. – 448 с.
6. Резолюція 8 (2012) до Бернської конвенції. – www.coe.int за пошуком «Species and habitats check lists for there porting under Resolution No 8. (2012)».
7. Технічні документи щодо Смарагдової мережі <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network>– за запитом «Reference Portal for the Reporting under Resolution No. 8 (2012)».
8. Куземко А., Садогурська С., Василюк О. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. – Київ, 2017. – 124 с.
9. Рідкісні та зникаючі види судинних рослин Житомирської області. Офіційний перелік. Фотодовідник / під заг. ред. О. О. Орлова, А. О. Вергелеса. – Житомир, Новоград-Волинський: НОВОград, 2011. – 208 с.
10. Атлас рослин-індикаторів і типів лісорослинних умов Українського Полісся / під ред. В. П. Краснова. – Новоград-Волинський: НОВОград, 2009. – 488 с.
11. Сукачев В. Н. Избранные трубы в 3 томах / под ред. Е. М. Лавренко. – Л.: Наука. – Т3. Проблемы фитоценологии, 1975. – 543 с.
12. Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance / T-Pvs/Pa (2017) Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats. Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 8th meeting 27-28 September 2017. – 109 p.
13. Interpretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996)/ Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 2015.
14. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ), та видів рослин та грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ)» № 111 від 15.02.2021 р.
15. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ), та видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ)» № 29 від 19.01.2021 р.
16. Орлов О. О., Сіренький С. П., Якушенко Д. М., Жижин М. П., Степаненко М. А., Тарасевич О. В. Природно-заповідний фонд Житомирської області. Довідник / за заг. ред. О. О. Орлова. – Житомир, Новоград-Волинський: НОВОград, 2015. – 404 с.
- 17.

ДОДАТОК А

**КВАРТАЛЬНО-ВИДІЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК ІДЕНТИФІКОВАНИХ МІСЦЬ ЗРОСТАННЯ
ВИДІВ РОСЛИН І ТВАРИН, ЗАНЕСЕНИХ ДО ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ У
КОРОСТИШІВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ФЛІЇ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»
ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»**

№ п/п	Лісництво	№ квартала	№ виділа	Назва рідкісного виду рослини / тварини
1				Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.) Любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.) Гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.) Коручка чемерникоподібна (<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz s.l.)
2				Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.) Любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.) Гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.) Коручка чемерникоподібна (<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz s.l.)
3				Сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. s.l.)
4				Видра річкова (<i>Lutra lutra</i> (Linnaeus, 1758) Зміїд блакитноногий (<i>Circaetus gallicus</i> (Gmelin, 1788)
5				Зміїд блакитноногий (<i>Circaetus gallicus</i> (Gmelin, 1788)
6				Видра річкова (<i>Lutra lutra</i> (Linnaeus, 1758) Зміїд блакитноногий (<i>Circaetus gallicus</i> (Gmelin, 1788) Коручка чемерникоподібна (<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz s.l.)
7				Сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. s.l.)
8				Сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. s.l.)
9				Сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. s.l.)
10				Лось європейський (<i>Alces alces</i> (Linnaeus, 1758)
11				Видра річкова (<i>Lutra lutra</i> (Linnaeus, 1758) Зміїд блакитноногий (<i>Circaetus gallicus</i> (Gmelin, 1788)